

**Міністерство освіти і науки України
Поліський національний університет
Кафедра бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту**

Кваліфікаційна робота
на правах рукопису

ДМИТРЕНКО ОКСАНА МИХАЙЛІВНА

УДК 657.411

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

**ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ І АНАЛІЗУ ДОХОДІВ ВІД РЕАЛІЗАЦІЇ
ПРОДУКЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ ПЕРЕРОБНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ**

Спеціальність 071 – облік і оподаткування

Подається на здобуття освітнього ступеня магістр

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і тестів інших авторів мають посилання на відповідне джерело

_____ Оксана ДМИТРЕНКО

Науковий керівник
Малюга Наталія Михайлівна
доктор економічних наук, професор

Житомир – 2023

Робота виконана на кафедрі бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту
Поліського національного університету

Рецензент: _____

(місце роботи, посада, підпис і прізвище та ініціали)

Висновок комісії за результатами попереднього захисту:

_____ допустити до захисту _____

Голова комісії _____ Тетяна ГАЙДУЧОК _____

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Висновок кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту за
результатами попереднього захисту:

_____ допустити до захисту _____

Протокол засідання кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та
аудиту № ____ від __ грудня 2023 року

В.о. завідувача кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту

Наталія МАЛЮГА _____

(підпис)

«__» грудня 2023 р.

Результати захисту кваліфікаційної роботи

Студент ДМИТРЕНКО Оксана Михайлівна захистила кваліфікаційну роботу з
оцінкою за шкалою _____ ECTS, сума балів _____ за
національною шкалою з оцінкою _____

Секретар ЕК _____

(підпис)

Ганна МАЙДУДА

(прізвище та ініціали)

Анотація

Дмитренко О.М. Організація обліку і аналізу доходів від реалізації продукції підприємств переробної промисловості. – Рукопис.

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістр за спеціальністю 071 – облік і оподаткування. – Поліський національний університет Міністерства освіти і науки України, Житомир. 2023.

У кваліфікаційній роботі були досліджені передові теоретичні концепції визначення економічного змісту доходу, організація обліку та оподаткування прибутку від реалізації продукції, товарів, робіт і послуг. Також був проведений аналіз чинників, які впливають на прибуток.

У процесі дослідження були виокремлені стратегічні цілі розвитку ДП «Житомирський лікєро-горілочний завод». Обрані цілі мають на меті покращити фінансовий стан підприємства. Для досягнення цих цілей були сформульовані завдання, спрямовані на покращення фінансових показників підприємства. Був проведений аналіз ринкової вартості підприємства з розрахунком до 2028 року. Виконання планованих завдань повинно призвести до збільшення обсягів виробництва, що в свою чергу позитивно позначиться на доходах від реалізації продукції, підвищить рентабельність діяльності та збільшить прибутковість, що є основною метою будь-якого суб'єкта господарювання.

Ключові слова: дохід від реалізації, переробні підприємства, організація обліку, аналіз, ринкова вартість.

Abstract

Dmytrenko O. Organization of accounting and analysis of income from the sale of products of processing industry enterprises. - Manuscript.

Qualification work for obtaining a master's degree in specialty 071 - accounting and taxation. – Polis National University of the Ministry of Education and Science of Ukraine, Zhytomyr. 2023.

Advanced theoretical concepts of determining the economic content of income, organization of accounting and taxation of profit from the sale of products, goods, works and services were studied in the qualification work. An analysis of factors affecting profit was also carried out.

In the process of the research, the strategic goals of the development of the SE "Zhytomyr Liquor and Vodka Plant" were identified. The chosen goals are aimed at improving the financial condition of the enterprise. To achieve these goals, tasks aimed at improving the company's financial indicators were formulated. An analysis of the market value of the enterprise was carried out with the calculation until 2028. The implementation of the planned tasks should lead to an increase in production volumes, which in turn will have a positive effect on the income from the sale of products, increase the profitability of the activity and increase the profitability, which is the main goal of any business entity.

Key words: sales revenue, processing enterprises, accounting organization, analysis, market value.

ЗМІСТ

ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ ДОХОДІВ ВІД ПЕРАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ	9
1.1. Економічний зміст доходів від реалізації продукції	9
1.2. Організація обліку та аналізу доходів від реалізації продукції	14
1.3. Характеристика та аналіз господарської діяльності переробних підприємств	16
РОЗДІЛ 2. ОБЛІК І АНАЛІЗ ДОХОДІВ ВІД РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ НА ПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	23
2.1. Завдання і роль системи обліку і аналізу доходів від реалізації продукції на підприємстві	23
2.2. Облік доходів від реалізації продукції на підприємстві	25
2.3. Аналіз доходів від реалізації продукції на підприємстві	27
2.4. Напрями удосконалення обліку та аналізу доходів від реалізації продукції на підприємстві	30
ВИСНОВКИ	34
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	36
ДОДАТКИ	39

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. В умовах сучасної ринкової системи господарювання дедалі більшає потреба в перегляді економічної сутності різних категорій та уточненні їх ролі й функцій у теорії та практиці функціонування підприємства. Однією з таких ключових категорій є "дохід", який слугує споживчою статтею вартості підприємства. Як відомо, головною метою будь-якої підприємницької структури є максимізація прибутку, який напряду залежить від розміру здобутих доходів. Таким чином, доходи підприємства набувають ключового значення. Категорія доходів вважається однією з найбільш складних у економічній науці, що відображається у широких дискусіях серед представників різних економічних шкіл та напрямків і залишається предметом досліджень для багатьох вчених.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. В значній мірі до розвитку цієї категорії та управління її значущістю та визначенням обліково-економічної сутності внесли вчені, зокрема: Азаренкова Г.М., Бруханський Р.Ф., Гарасим П.М., Журавель Г.П., Коблянська О.І., Кужельний М.В., Лишиленко О.В., Олійник Л.Ш., Панченко Л.Г., Плаксієнко В.Я. та інші. Водночас, незважаючи на вагомий внесок вітчизняних вчених, в питаннях обліку й аналізу доходів залишається чимало невирішених проблем, які потребують детального дослідження та розроблення пропозицій для практичної діяльності. Покращення існуючих підходів до методики обліку та відображення в фінансовій звітності доходів від надання послуг, а також оцінки реальності отриманих доходів підприємством, а також прогнозування зони безпеки й резервів збільшення доходів підприємств - усі ці аспекти підтверджують актуальність теми дослідження.

Мета і завдання дослідження. Мета кваліфікаційної роботи полягає в обґрунтуванні теоретичних та розробці науково-практичних рекомендацій спрямованих на удосконалення організації обліку та аналізу основних засобів. Це є

важливою передумовою для підвищення ефективності процесів управління на підприємствах України.

Для досягнення мети у кваліфікаційній роботі поставлено та вирішено наступні **завдання:**

- розкрити економічну сутність доходів від реалізації продукції;
- дослідити організацію обліку та аналізу доходів від реалізації продукції;
- провести аналіз господарської діяльності переробних підприємств;
- визначити завдання і роль системи обліку доходів від реалізації продукції;
- розглянути порядок ведення обліку доходів від реалізації продукції на переробних підприємствах;
- провести аналіз доходів від реалізації продукції на підприємстві;
- визначити напрями удосконалення обліку та аналізу доходів від реалізації продукції на підприємстві.

Об’єктом дослідження є господарські операції, пов’язані з обліком і аналізом доходів від реалізації продукції на переробних підприємствах.

Предметом дослідження є теоретичні та практичні аспекти обліку та аналізу доходів від реалізації продукції на переробних підприємствах.

Методи дослідження. У кваліфікаційній роботі застосовувалися різноманітні методи дослідження, включаючи системний аналіз для докладного аналізу об’єкта дослідження, синтез для узагальнення різних поглядів на облік, аналіз та аудит доходів від реалізації продукції підприємства, а також інформаційне моделювання для забезпечення дослідження необхідними довідковими матеріалами. Також в роботі проводилося абстрагування для узагальнення результатів системного аналізу та синтезу теорій і практик організації обліку доходів від реалізації продукції підприємства, дослідження документів та реєстрів обліку для визначення їхньої відповідності інформаційним вимогам стандартів, а також проведення статистичних, аналітичних, порівняльних, групових, конструктивних та графічних аналізів.

Інформаційна база дослідження. Для виконання кваліфікаційної роботи була використана інформація з первинного, аналітичного та синтетичного обліку, квартальних та річних звітів, статистичних даних, виробничо-фінансових планів, довідкового матеріалу та статутних документів ДП «Житомирський лікеро-горілчаний завод». Під час дослідження були використані наукові праці в галузі обліку та аналізу формування доходів, а також законодавчі акти України, які регулюють питання бухгалтерського обліку та звітності підприємств.

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що їх реалізація на практиці допоможе поліпшити методологію та організацію обліку доходів від реалізації продукції на переробних підприємствах. Впровадження результатів дослідження дозволить підвищити оперативність та аналітичність облікової інформації, розуміння фінансової звітності підприємства та зміцнити контроль за формуванням і динамікою доходів від реалізації продукції відповідно до законодавчих вимог, статуту та облікової політики на переробних підприємствах.

Структура кваліфікаційної роботи включає вступ, два розділи, висновки та список використаних джерел (28 джерел). Загальний обсяг роботи складає 39 сторінок. У роботі міститься 6 рисунків, 6 таблиць та 7 додатків.

РОЗДІЛ 1. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ ДОХОДІВ ВІД ПЕРАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ

1.1. Економічний зміст доходів від реалізації продукції

Доходи підприємства є найважливішим інструментом у його діяльності, оскільки від правильного формування та раціонального використання доходів залежить розвиток підприємства у майбутньому. У сучасних умовах інформатизації суспільства, що використовуються в ринковій економіці, збільшується значення процесу документування для надання інформації управлінському персоналу на всіх рівнях [26]. Однак, дослідження питання документування є неповним, оскільки рідко розглядалося в контексті об'єктів бухгалтерського обліку, зокрема, доходів підприємства.

Вітчизняні суб'єкти господарювання в умовах ринкової економіки змушені здійснювати безліч заходів для збереження своїх позицій на ринку, що призводить до необхідності раціональної організації системи обліку та аналізу доходів від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг).

Облік та аналіз доходів від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) спрямований на забезпечення необхідної інформації для керівництва підприємства, щоб мати можливість планування збільшення доходів та здійснення контролю за операціями з реалізації продукції (товарів, робіт, послуг).

Відповідно до чинного законодавства доходи оди – це збільшення економічних вигод у вигляді надходження активів або зменшення зобов'язань, які приводять до зростання власного капіталу, за винятком зростання капіталу за рахунок внесків **власників [18]**.

Дохід – це сума коштів, яку підприємство отримує від реалізації товарів, послуг та виконання робіт без урахування ПДВ та акцизного збору. Роль доходу в господарській діяльності суб'єкта господарювання зображено на рис. 1.1 [27].

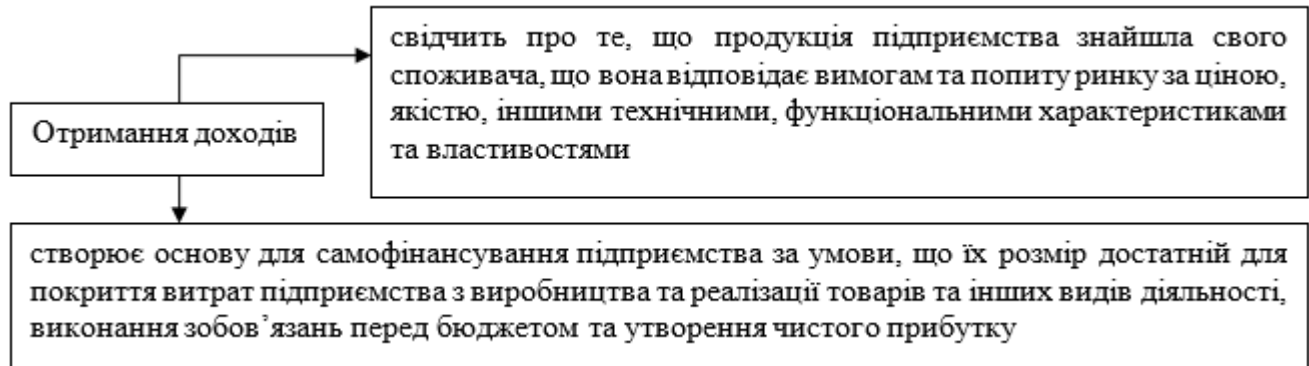

Рис. 1.1. Значення доходів у функціонуванні підприємства

Джерело: узагальнено автором

В сучасних умовах доходність підприємства вважається важливим показником, який відображає його фінансове положення та відтінює цілі підприємницької діяльності. Суть доходу як головної мети підприємницької діяльності показано на рис. 1.2 [28].

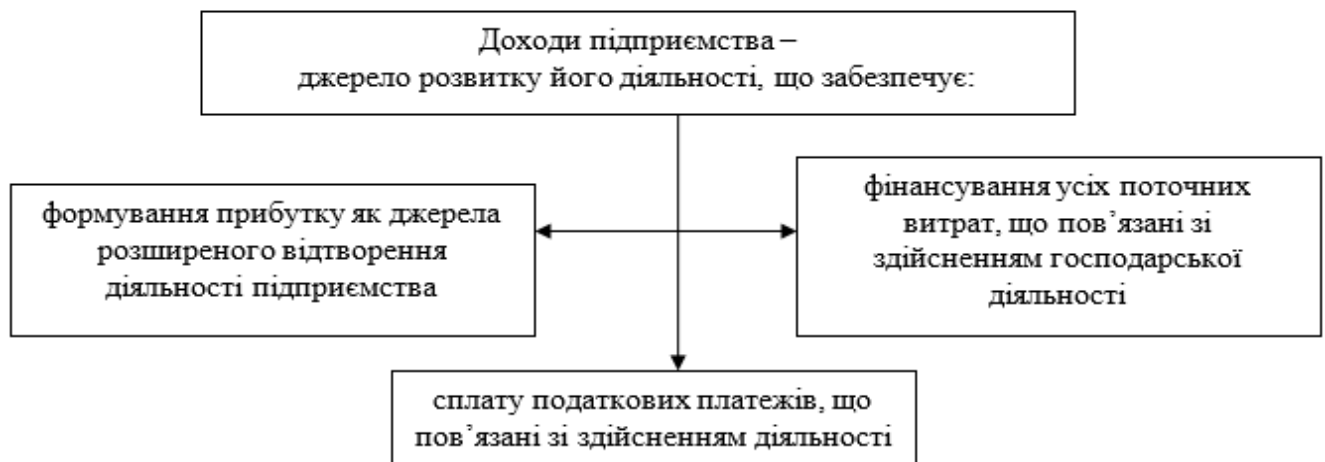

Рис. 1.2. Сутність доходу як основної мети діяльності суб'єкта господарювання

Джерело: узагальнено автором

Під час проведеного дослідження було встановлено, що для потреб управління доцільно аналізувати доходи, виходячи з їх економічної сутності, яку узагальнено в табл. 1.1.

Таблиця 1.1

Класифікація доходів для потреб управління

№ з/п	Ознаки класифікації	Класифікація
1	За можливістю отримання	Дійсні, можливі
2	За методом визнання	Нараховані, отримані (оплачені)
3	За можливістю управління	підлягають управлінню, не підлягають управлінню
4	За способами отримання	Постійні, випадкові
5	За формою отримання	Грошові, не грошові
6	За сутністю	Суттєві, несуттєві
7	За джерелом отримання	Внутрішні, зовнішні
8	За типом господарських операцій	від реалізації, від фінансових операцій, від інвестиційної діяльності, інші доходи
9	За господарськими сегментами	вид продукції (товарів, робіт, послуг), характер виробничого процесу, спосіб отримання доходу (розповсюдження продукції, товарів, робіт і послуг), категорія покупців, ризики, характерні для цієї діяльності

Джерело: узагальнено автором

Правильна організація обліку доходів від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) позитивно впливає на зміцнення економічного стану будь-якого підприємства. Щоб забезпечити раціональну організацію обліку доходів від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) необхідно проводити оперативний, фінансовий та управлінський облік, що дозволить отримувати точну та об'єктивну інформацію, необхідну для прийняття правильних рішень щодо управління господарською діяльністю в майбутньому. З цією метою існують різні типи доходів, а також способи їх відображення у фінансовій звітності, що узагальнено на рис. 1.3.

Рис. 1.3. Порядок відображення доходів у фінансовій звітності

Джерело: узагальнено автором

Для прийняття своєчасних оперативних і тактичних рішень щодо управління підприємством в умовах постійної зміни ринкової ситуації необхідно мати своєчасну, достовірну та аналітичну інформацію про формування витрат і доходів. Ця інформація залежить від якості обліку, який забезпечується ефективною організацією на вітчизняних підприємствах [1].

Ефективне управління підприємствами в сучасних умовах напряму пов'язане з належною організацією бухгалтерського обліку. Бухгалтерський облік включає в себе виділення доходу підприємства як самостійних об'єктів облікового спостереження, що охоплює як платежі до бюджету з прибутку, так і їх використання на інші цілі відповідно до внутрішніх установчих документів та облікової політики підприємства.

Класифікацію доходів за видами діяльності узагальнено на рис. 1.4.

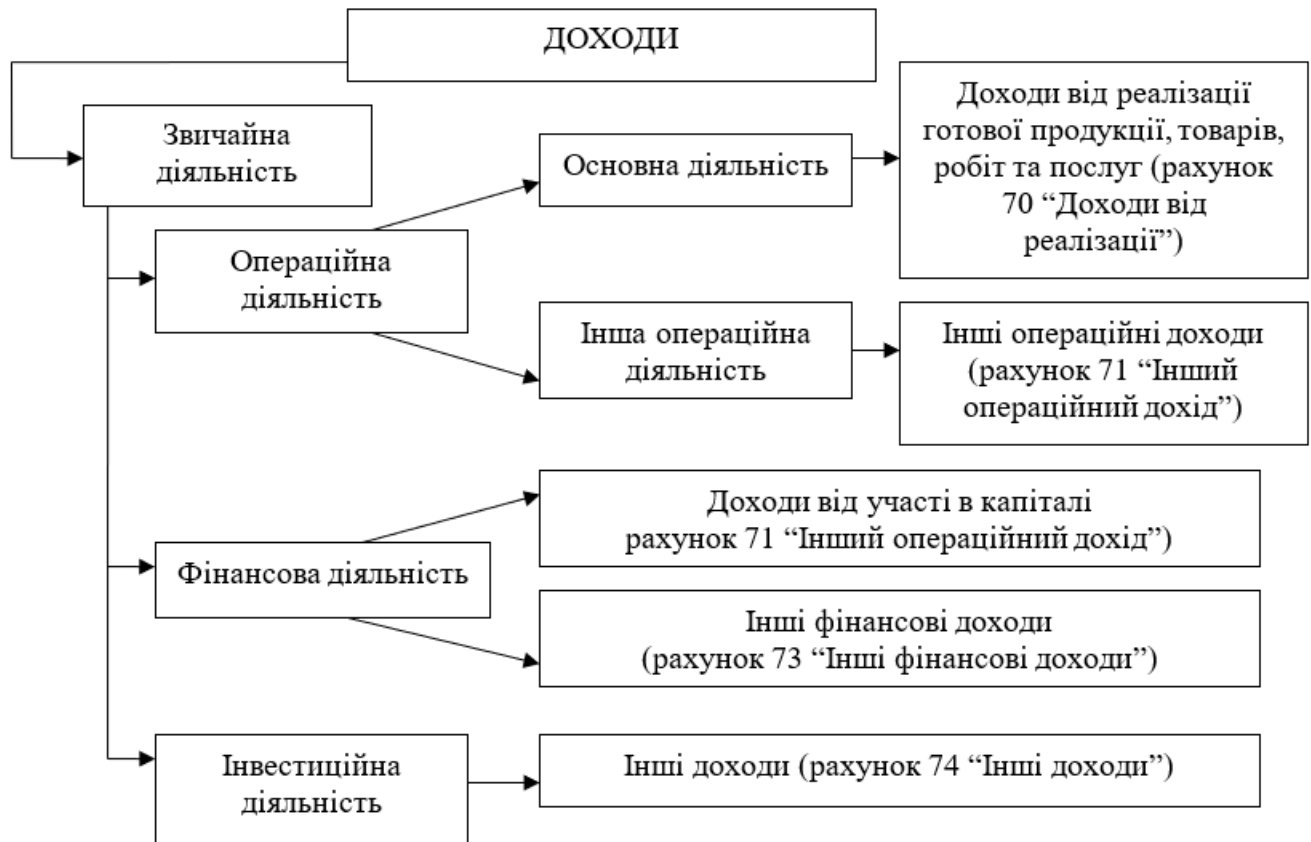

Рис. 1.4. Класифікація доходів за видами діяльності суб'єкта господарювання

Джерело: узагальнено автором

В ході проведеного дослідження було виявлено, що метою діяльності підприємства є отримання прибутку. Прибуток має значний вплив на обсяг фінансових ресурсів держави, зокрема, бюджетних коштів і фінансів суб'єктів господарювання. Він характеризує економічні й соціальні процеси та явища, впливає на рівень фінансового забезпечення суспільного виробництва та темпи нагромадження.

1.2. Організація обліку та аналізу доходів від реалізації продукції

Розвиток ринкової економіки вимагає від підприємств нашої держави обґрунтованого й раціонального підходу до планування своєї діяльності, визначення стратегій збільшення доходів та аналізу результатів. Одним з ключових компонентів стратегії фінансової політики підприємства є політика максимізації прибутковості.

Надання користувачам потрібної та своєчасної інформації про витрати, доходи та фінансові результати є одним з основних завдань бухгалтерського обліку. Достовірний фінансовий результат є основою принципів і правил бухгалтерського обліку, і ця вимога є законодавчою обов'язковою [13].

Організація обліку та аналізу доходів від реалізації продукції може бути здійснена за допомогою різних методів та інструментів.

Одним з основних підходів є бухгалтерський облік доходів, який включає в себе реєстрацію доходів від реалізації продукції в обліковій системі підприємства. Це може включати складання рахунків-фактур, бухгалтерських проводок та інших облікових документів.

Також важливим елементом є аналітичний облік доходів, який дозволяє розподілити доходи за різними параметрами, такими як види продукції, ринки збуту, клієнти, регіони та інші. Цей аналіз може бути корисним для виявлення найбільш прибуткових напрямків діяльності підприємства та прийняття управлінських рішень.

Для аналізу доходів також можуть використовуватися фінансові показники, такі як оборотність активів, рентабельність продукції, прибутковість тощо. Ці показники допомагають оцінити ефективність діяльності підприємства з точки зору генерації доходів від реалізації продукції.

Для комплексного аналізу доходів від реалізації продукції можуть використовуватися такі інструменти, як бюджетування, порівняння з показниками попередніх періодів, проведення маркетингових досліджень та інші аналітичні методи.

Ще одним важливим аспектом є внутрішній контроль над обліком доходів та зовнішній аудит. Це включає в себе встановлення процедур та політик, спрямованих на запобігання помилок, а також виявлення та усунення можливих випадків шахрайства чи недбалості.

Після збирання та обліку даних про доходи, важливо провести їх аналіз для отримання важливої інформації. Цей аналіз може виявити тенденції в розвитку доходів, визначити найбільш прибуткові сегменти бізнесу, виявити фактори, які впливають на доходи та запропонувати стратегії для їх покращення. Водночас, не менш важливою є також зворотна зв'язок з аналізу доходів. На основі результатів аналізу необхідно розробити та впровадити плани та стратегії для поліпшення фінансових показників, які б дозволили підвищити доходи від реалізації продукції.

Після аналізу та вироблення стратегій покращення доходів підприємство може перейти до впровадження конкретних заходів, що спрямовані на підвищення обсягів продажу продукції, збільшення ринкової частки, удосконалення маркетингових стратегій та товарних пропозицій.

Крім того, важливим елементом організації обліку та аналізу доходів від реалізації продукції є створення ефективної системи управлінського обліку, яка дозволить оперативно отримувати та аналізувати дані про доходи та використовувати їх для прийняття управлінських рішень.

Аналіз доходів і витрат є ключовим етапом у діяльності підприємства, оскільки від ефективності управління цими показниками залежить прибутковість та подальший розвиток підприємства. Цей процес базується на побудові аналітичних таблиць, що містять дані про результати діяльності підприємства, та використовуються для вивчення, порівняння та оцінки діяльності підприємства, а також для виявлення резервів збільшення доходів та зменшення витрат. Під час аналізу доходів і витрат робиться оцінка виконання плану, вивчається їх динаміка і структура, вплив факторів на доходи та прибуток підприємства. На основі цього

аналізу розробляються заходи щодо використання виявлених резервів і планується оптимізація фінансових показників підприємства.

В цілому, організація обліку та аналізу доходів від реалізації продукції вимагає системного підходу та використання різноманітних інструментів для забезпечення ефективного управління фінансовою діяльністю підприємства. Усі ці кроки в сукупності сприяють досягненню більш ефективної управлінської діяльності, яка в свою чергу дозволяє підприємству не лише отримувати більше прибутку, але й раціонально використовувати фінансові ресурси, прогнозувати і стратегічно планувати діяльність.

Таким чином, організація обліку та аналізу доходів від реалізації продукції є складним та багатоаспектним процесом, і його успішне впровадження може значно покращити фінансове стан підприємства.

1.3. Характеристика та аналіз господарської діяльності переробних підприємств

Лідери в українській горілчаній галузі активно розглядають нові можливості для розширення свого бізнесу, що включає освоєння нових ринків збуту та контроль над суміжними сегментами. Вони часто укладають угоди про співпрацю з великими дистриб'юторськими компаніями. Наприклад, ТОВ "Торговий дім "Мегаполіс" реалізує горілку ТМ "Хортиця" і "Vlagoff", компанія "Союз-Віктан Трейд" продає всі види продукції "СоюзВіктана", а НП "Баядера" співпрацює з ТОВ "Національні алкогольні традиції". Нещодавно компанія "Маркет Груп Дистрибуція" почала продавати продукцію концерну "Оверлайн" ("Перший ЛГЗ") на території України. Всі вищезазначені дистриб'ютори є лідерами алкогольного ринку в Україні. Аналіз експорту продукції за 2019-2021 роки в ДП "Житомирський лікєро-горілчанний завод" узагальнено в табл. 1.2.

Таблиця 1.2

Аналіз експорту продукції за 2019-2021 роки в ДП "Житомирський лікеро-горілчаний завод"

Роки	Кількість лікеро-горілчаної продукції	Країна, куди продукція експортувалася
2019	3,6 тис. дал.	Америка, Італія, Англія, Азербайджан та магазини безмитної торгівлі Дьюті Фрі (внутрішній експорт).
2020	0,1 тис. дал.	Англія
2021	0,2 тис. дал.	Австрія

Джерело: розраховано за даними фінансової звітності ДП "Житомирський лікеро-горілчаний завод"

Виробничі можливості ДП "Житомирський лікеро-горілчаний завод" перевищують внутрішній попит, що відкриває можливість для експорту горілчаної продукції. Зараз обсяг експорту є дуже малим в порівнянні з загальним обсягом продукції, що уповільнює економічний розвиток підприємства. У зв'язку з цим керівництвом та менеджерами активно ведеться моніторинг ринків збуту для подальшої співпраці та проведення переговорів з закордонними покупцями з метою збільшення обсягів експорту лікеро-горілчаної продукції та спирту.

Розробка та впровадження аналітичної роботи на ДП "Житомирський лікеро-горілчаний завод" допомагає вчасно виявляти потенційні резерви на підприємстві та у його підрозділах і знаходити шляхи для їх реалізації. Цей процес передбачає систематичне проведення аналітичної діяльності в певній послідовності і забезпечує підвищення швидкодії аналітичної роботи. Це означає, що аналізується і оцінюється існуюча ситуація на підприємстві, а також проводиться пошук ідей та можливостей для вдосконалення його функціонування.

Організація аналітичної роботи допомагає виявляти резерви ефективності та потенціал для зростання прибутку. Шляхи реалізації цих резервів можуть включати оптимізацію виробничих процесів, покращення управління запасами, оптимізацію витрат, залучення нових клієнтів або розширення асортименту продукції.

Цей аналітичний підхід допомагає підприємству бути в курсі своєї фінансової та економічної стабільності, визначати стратегічні напрямки розвитку і приймати обґрунтовані управлінські рішення. Оперативність проведення аналітичних досліджень забезпечує швидку реакцію на зміни в зовнішньому оточенні та внутрішніх факторах підприємства.

Динаміка активів ДП "Житомирський лікєро-горілочаний завод" за 2018-2022 роки наведена в табл. 1.3.

Провівши аналіз динаміки активів ДП "Житомирський лікєро-горілочаний завод" за 2020-2022 роки можна зробити висновок, що загальна вартість активів підприємства зменшилася на 62661,0 тис грн або на 38,8 %, що відбулося за рахунок зменшення вартості необоротних активів на 10167,0 тис. грн, або на 41,7 % та вартості оборотних активів на 52492,0 тис. грн, або на 38,3 %.

Водночас, вартість необоротних активів зменшилася за рахунок зменшення вартості основних засобів на 9575,0 тис. грн, або на 43,0 % та довгострокової дебіторської заборгованості на 353,0 тис. грн, або на 98,1 %.

Що стосується вартості оборотних активів, то вона зменшилася за рахунок зменшення дебіторської заборгованості з бюджетом на 20655,0 тис. грн або на 95,4 % та інших оборотних активів на 17222,0 тис. грн. або на 7,0 %.

В цілому можна зробити висновок, що ДП «Житомирський лікєро-горілочаний завод» стикається зі значними змінами в показниках активів протягом розглянутого періоду. Ці зміни відображають різні тенденції, включаючи зростання, зменшення та значні відхилення деяких показників. Це може бути результатом різних факторів, таких як зміни в економічному середовищі, стратегічні рішення підприємства та його фінансова політика.

Таблиця 1.3

**Динаміка активів ДП "Житомирський лікєро-горілочний завод"
за 2018-2022 роки**

Показники	Роки					Відхилення 2022 до 2020 рр.	
	2018	2019	2020	2021	2022	+/-	% (раз)
Нематеріальні активи	505,5	180,0	35,0	132,0	109,0	-396,5	21,6
Незавершені капітальні інвестиції	1263,0	1892,0	2581,0	1533,0	14181,0	12918	У 112,0
Основні засоби	22261,0	22462,0	17249,0	14553,0	12686,0	-9575	57,0
Довгострокова дебіторська заборгованість	360,0	203,0	67,0	25,0	7,0	-353	1,9
Необоротні активи	24389,0	24737,0	19932,0	16243,0	14222,0	-10167	58,3
Запаси	31073,0	22360,0	23513,0	19838,0	25989,0	-5084	83,6
Дебіторська заборгованість за товари і послуги	12052,0	8400,0	1729,0	1661,0	2556,0	-9496	21,2
Дебіторська заборгованість з бюджетом	21651,0	1569,0	6641,0	7774,0	996,0	-20655	4,6
Інша поточна дебіторська заборгованість	5630,0	5448,0	5158,0	8685,0	5380,0	-250	95,6
Гроші та їх еквіваленти	1269,0	982,0	793,0	810,0	1372,0	103	108,1
Витрати майбутніх періодів	604,0	576,0	654,0	679,0	716,0	112	118,5
Інші оборотні активи	64705,0	53330,0	51045,0	52190,0	47483,0	-17222	73,4
Оборотні активи	136984,0	92665,0	89533,0	91637,0	84492,0	-52492	61,7
Активи	161373,0	117402,0	109465,0	107880,0	98712,0	-62661	61,2

Джерело: розраховано за даними фінансової звітності ДП "Житомирський лікєро-горілочний завод"

На наступному етапі аналізу балансу ДП "Житомирський лікєро-горілочний завод" здійснимо оцінку показників пасиву за 2019-2022 роки за допомогою табл. 1.4.

Таблиця 1.4

**Динаміка пасивів ДП "Житомирський лікєро-горілочний завод"
за 2018-2022 роки**

Показники	Роки					Відхилення 2022 до 2020 рр.	
	2018	2019	2020	2021	2022	+/-	% (раз)
Зареєстрований капітал	6666,0	6660,0	6660,0	6660,0	6660,0	-6	99,9
Додатковий капітал	6409,0	6409,0	6409,0	6409,0	6408,0	-1	100,0
Нерозподілений прибуток	14794,0	14815,0	14930,0	-9949,0	-17706,0	-32500	-119,7
Власний капітал	27863,0	27884,0	27999,0	3120,0	-4638,0	-32501	-16,6
Інші довгострокові зобов'язання	2024,0	1090,0	295,0	47,0	0	-2024	0,0
Довгострокові зобов'язання	2024,0	1090,0	295,0	47,0	0	-2024	0,0
Короткострокові кредити банків	61696,0	29069,0	31117,0	36895,0	22600,0	-39096	36,6
Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	2335,0	2314,0	2409,0	1987,0	1509,0	-826	64,6
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	42061,0	23295,0	19134,0	38047,0	38139,0	-3922	90,7
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	4543,0	14603,0	1263,0	2620,0	4403,0	-140	96,9
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками зі страхування	1052,0	702,0	992,0	718,0	725,0	-327	68,9
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками оплати праці	4061,0	4260,0	4940,0	6279,0	10202,0	6141	У 2,5

Продовження табл. 1.4

1	2	3	4	5	6	7	8
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1871,0	-	-	-	-	-	-
Поточні забезпечення	2485,0	3789,0	2260,0	2832,0	3830,0	1345	154,1
Інші поточні зобов'язання	11382,0	10396,0	19056,0	15335,0	21942,0	10560	192,8
Поточні зобов'язання	131486,0	88428,0	81171,0	104713,0	103350,0	-28136	78,6
Пасив	161373,0	117402,0	109465,0	107880,0	98712,0	-62661	61,2

Джерело: розраховано за даними фінансової звітності ДП "Житомирський лікеро-горілчаний завод"

За результатами аналізу показників джерел фінансування ресурсів ДП "Житомирський лікеро-горілчаний завод" можна зробити наступні висновки. Вся сума пасивів в 2022 році дорівнювала 98712,0 тис. грн. Вона зменшилась при порівнянні з 2018 роком на 62661,0 тис. грн. або на 38,8 %.

Така динаміка відбулась завдяки зменшенню власного капіталу ДП "Житомирський лікеро-горілчаний завод" за останні три роки на 32501,0 тис. грн. Серед власного капіталу найбільше зменшення мала вартість нерозподіленого прибутку.

На зміну загальної суми пасивів також вплинуло зростання об'єму поточних зобов'язань та забезпечень. Їх вартість дорівнювала в 2022 році 103350,0 тис. грн. і протягом аналізованого періоду підвищилась на 22136,0 тис. грн., що склало 21,4 %. На зміні цього показника максимально позначився приріст поточної кредиторської заборгованості з оплати праці. За 2018-2022 роки він склав 6441,0 тис. грн. у 2,5 р. Такого ж за досліджуваний період зросли інші поточні зобов'язання на 10560,0 тис. грн. або на 92,8 %).

Фінансова стійкість ДП "Житомирський лікеро-горілчаний завод" відображає його здатність до витримки фінансової нестабільності та проблем з платоспроможністю. Вона визначається шляхом оцінки фінансових показників,

таких як ліквідність, рентабельність, забезпеченість ресурсами та ефективність управління фінансами.

Ліквідність ДП "Житомирський лікєро-горілочаний завод" відображає його здатність виконувати фінансові зобов'язання вчасно та без проблем з платоспроможністю. Це означає, що підприємство має достатньо грошових коштів або легко може перетворити свої активи на гроші для задоволення своїх поточних зобов'язань.

Аналіз показників фінансової стійкості та ліквідності ДП "Житомирський лікєро-горілочаний завод" за 2018-2022 роки узагальнено в табл. 1.5.

Таблиця 1.6

Динаміка показників фінансової стійкості та ліквідності ДП "Житомирський лікєро-горілочаний завод" за 2018-2022 роки

Показники	Роки					Відхилення 2022 до 2020 рр., +/-
	2018	2019	2020	2021	2022	
Коефіцієнт фінансової автономії	0,17	0,24	0,24	0,03	-0,05	-0,22
Коефіцієнт фінансової заборгованості	0,86	0,76	0,74	0,96	1,04	0,18
Коефіцієнт фінансової залежності	4,78	3,22	2,90	33,57	-22,27	-27,05
Коефіцієнт покриття	0,21	0,31	0,33	0,03	-0,04	-0,25
Коефіцієнт поточної ліквідності	0,81	0,80	0,81	0,69	0,57	-0,24
Коефіцієнт загальної ліквідності	1,04	1,05	1,10	0,87	0,83	-0,21

Джерело: розраховано за даними фінансової звітності ДП "Житомирський лікєро-горілочаний завод"

Аналізуючи дані таблиці можна зробити висновок, що ДП "Житомирський лікєро-горілочаний завод" низьку фінансову стабільність, що пов'язано із збитковою діяльністю підприємства.

Таким чином, систематичний аналіз та аналітична робота на ДП "Житомирський лікєро-горілочаний завод" є необхідною складовою для ефективного управління підприємством, виявлення резервів та забезпечення стійкого розвитку.

РОЗДІЛ 2. ОБЛІК І АНАЛІЗ ДОХОДІВ ВІД РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ НА ПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

2.1. Завдання і роль системи обліку і аналізу доходів від реалізації продукції на підприємстві

Ефективний розвиток будь-якого підприємства залежить від здатності генерувати більше грошей, ніж платити. Наявність грошових ресурсів визначає можливість ведення бізнесу, його конкурентоспроможність та фінансове благополуччя.

Ефективний облік доходів від реалізації готової продукції (товарів, робіт, послуг) повинен забезпечити контроль над процесом як реалізації, так і виробництва продукції згідно з угодами на всіх стадіях її руху, зберіганням готової продукції та своєчасним оформленням документів на відвантаження.

Основними завданнями організації обліку доходів від реалізації продукції є:

- 1) правильне визначення та достовірна оцінка доходів підприємства шляхом обліку усіх фінансових витрат і отриманих коштів від реалізації продукції;
- 2) правильне і повне документування необхідно всіх фінансових операцій, пов'язаних з реалізацією продукції, для забезпечення прозорості та можливості контролю;
- 3) своєчасне відображення в регістрах обліку доходів та результатів діяльності;
- 4) контроль за виконанням угод по реалізації продукції;
- 5) контроль за правильним визначенням фінансового результату від звичайної діяльності для оподаткування.
- 6) своєчасне одержання достовірної інформації про фінансові результати підприємства з метою прийняття правильних та ефективних управлінських рішень.

7) контроль за рухом та наявністю прибутку на підприємстві з метою забезпечення фінансової стабільності підприємства.

8) узагальнення інформації про наявність та рух нерозподіленого прибутку.

Основними завдання організації обліку доходів від реалізації продукції є:

1) оцінка доходів в порівнянні з витратами на виробництво та маржинальними витратами, щоб визначити, як успішно продукція конвертується в прибуток;

2) аналіз поточної ринкової стратегії та розробку плану для досягнення більшого обсягу продажів та доходу;

3) виявлення змін в попиті споживачів, конкурентній діяльності та інші фактори, які можуть впливати на доходи в майбутньому;

4) виявлення оптимальних цінових стратегій для максимізації прибутку та реагування на зміни на ринку.

5) допомагає здійснювати точне фінансове планування.

Виконуючи ці завдання, підприємство може ефективно управляти своїми доходами від реалізації продукції та вдосконалювати свою стратегію для максимізації прибутку.

Отже, система обліку та аналізу доходів від реалізації продукції відіграє ключову роль у стратегічному та тактичному управлінні підприємством, допомагаючи збільшити ефективність бізнесу, знизити ризики та забезпечити стійкий розвиток.

Таким чином, система обліку та аналізу доходів від реалізації продукції допомагає підприємству ефективно управляти фінансовими ресурсами та досягати своїх цілей.

2.2. Облік доходів від реалізації продукції на підприємстві

Облік доходів від реалізації продукції на підприємстві – це систематична реєстрація та аналіз грошових потоків, що виникають в результаті продажу продукції чи послуг. Основною метою обліку доходів є збирання необхідної інформації про доходи підприємства для подальшого контролю, аналізу, звітності та податкового обліку.

Аналітичний облік відвантажених товарів ведеться окремо для кожного складу у відповідних картках складського обліку, де зафіксовані натуральні показники на основі накладних відділу збуту. Інформація щодо доходів від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг, доходів від страхової діяльності, суми знижок для покупців та інших вирахувань фіксується на рахунку 70 „Доходи від реалізації” [6].

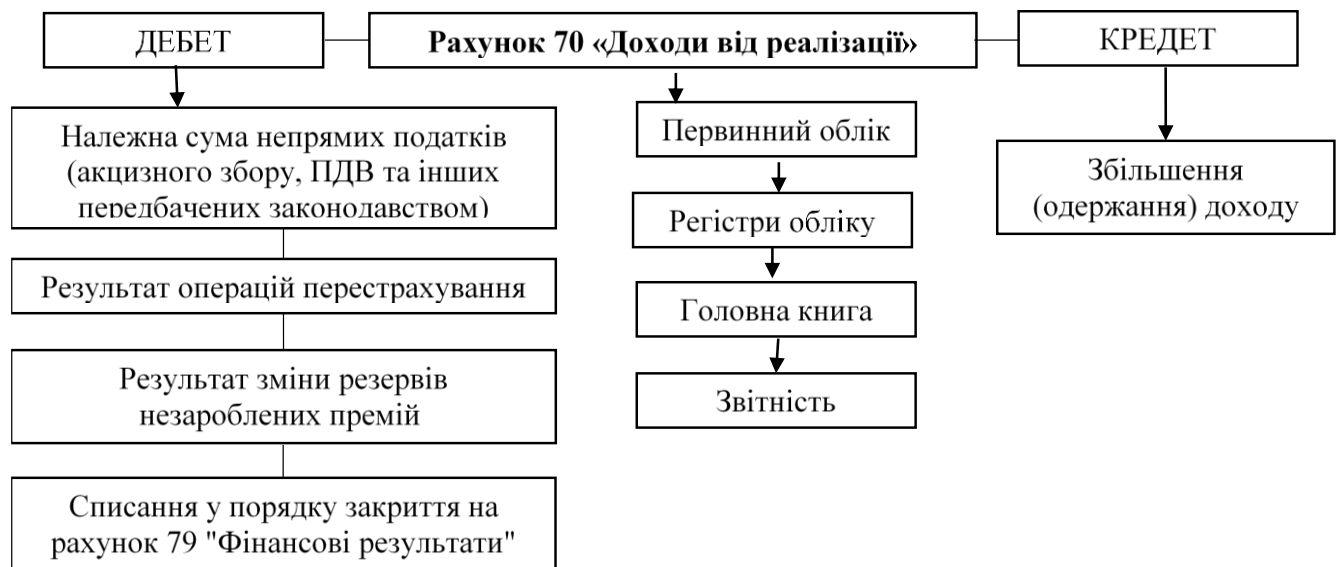

Рис. 2.1. Організація обліку доходів від реалізації

Джерело: узагальнено автором за [6]

Бухгалтерський облік доходів від реалізації організовується щодо кожного об'єкта за відповідними групами, для яких відкривається окремий субрахунок. Облік

доходів від реалізації слід організувати з врахуванням відповідних субрахунків, зазначених (рис. 2.2) [6].

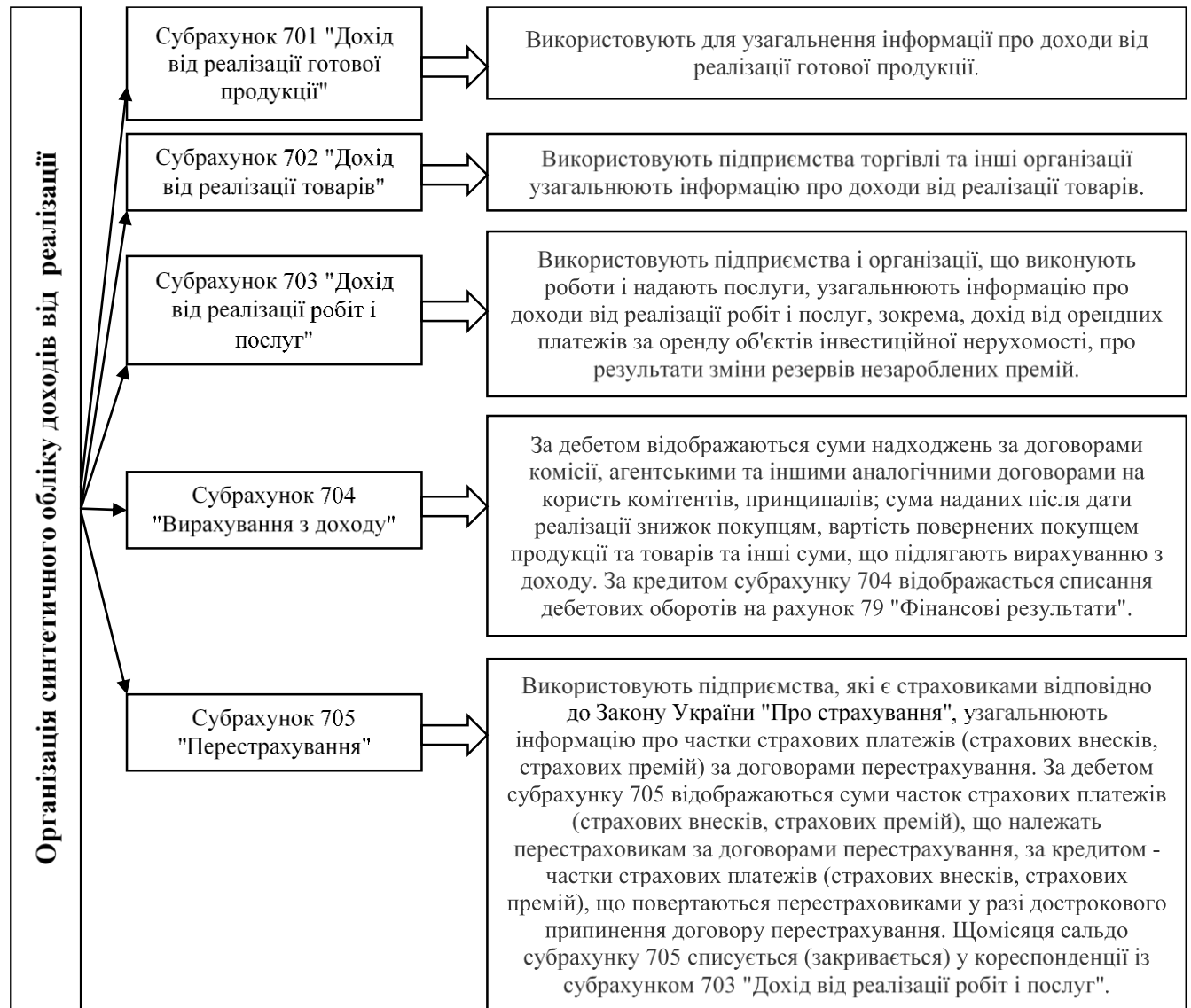

Рис. 2.2. Організація синтетичного обліку доходів від реалізації

Джерело: узагальнено автором за [6]

Аналітичний облік доходів від реалізації організовується відповідно до типів (груп) продукції, товарів, робіт, послуг та простежується за регіонами збуту та/або іншими визначеними напрямками, які встановлені підприємством [6].

Основними первинними документами для обліку доходів від реалізації є розрахунки (довідки) бухгалтерії, накладні та рахунки-фактури. Підприємство може самостійно створювати додаткові підрахунки та аналітичні записи, враховуючи специфіку своєї діяльності, конкретні потреби, а також завдання управління та контролю [14].

Однією з найбільш важливих та складних аспектів обліку доходів від реалізації є процес документування, який має значний вплив на визнання доходів та їх звітність. Для забезпечення зручності використання облікової інформації в управлінні, запропоновано внести зміни до узагальнюючих облікових реєстрів, що спростить процес заповнення та подання фінансової та податкової звітності. Загалом, процес документування обліку доходів підприємства вимагає більш чіткого регулювання з боку законодавства для уникнення неоднозначностей у трактуванні окремих термінів та впровадження єдиної методики оцінки отриманих доходів різними підприємствами у різних сферах діяльності [3].

Ефективний облік доходів від реалізації продукції допомагає підприємству визначити й управляти фінансовими ресурсами, виявляти ефективність ринкових стратегій та забезпечувати фінансову стабільність.

2.3. Аналіз доходів від реалізації продукції на підприємстві

Аналіз доходів від реалізації продукції на підприємстві допомагає в розкритті питань про ефективність маркетингових стратегій, прибутковість окремих продуктів або послуг, динаміку змін прибутку в різний період часу, вплив ціноутворення та зниження витрат на загальну прибутковість підприємства. Також аналіз доходів дозволяє оцінювати ринкову конкурентоспроможність продукції та визначати стратегію подальшого розвитку. Динаміка результатів господарської діяльності ДП "Житомирський лікєро-горілочний завод" за 2018-2022 роки наведена в табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Динаміка фінансових результатів ДП "Житомирський лікєро-горілочний завод" за 2018-2022 роки

Показники	Роки					Відхилення 2022 до 2020 рр.	
	2018	2019	2020	2021	2022	+/-	% (раз)
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	316135,0	301432,0	195281,0	257378,0	181462,0	-134673	57,4
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	221328,0	193482,0	143471,0	226772,0	138314,0	-83014	62,5
Валовий прибуток (збиток)	94807,0	107950,0	51810,0	30606,0	43148,0	-51659	45,5
Інші операційні доходи	2401,0	2489,0	1419,0	2288,0	1075,0	-1326	44,8
Адміністративні витрати	20115,0	23579,0	18776,0	21933,0	20989,0	874	104,3
Витрати на збут	63674,0	72196,0	25898,0	29177,0	16493,0	-47181	25,9
Інші операційні витрати	7428,0	9587,0	4781,0	4007,0	11509,0	4081	154,9
Фінансовий результат від операційної діяльності	5991,0	5077,0	3774,0	-22223,0	-47	-6038	-0,8
Інші доходи	996,0	1356,0	2,0	673,0	-		
Фінансові витрати	1,0	143,0	2468,0	3236,0	2926,0	2925	292600,0
Інші витрати	3101,0	4242,0	667,0	-	-		
Чистий прибуток (збиток)	3111,0	1880,0	487,0	-24786,0	-7694,0	-10805	-247,3

Джерело: розраховано за даними фінансової звітності ДП "Житомирський лікєро-горілочний завод"

За результатами аналізу фінансових результатів діяльності ДП "Житомирський лікєро-горілочний завод" за 2020-2022 роки можна зробити наступні висновки. Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) в 2022 році склав 181462 тис. грн., що на 13819,0 тис. грн. менше порівняно з 2021 роком. В той же час собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) скоротилася за останні три роки на 5157,0 тис. грн. і дорівнювала 138314,0 тис. грн.

В 2022 році за результатами операційної діяльності ДП "Житомирський лікєро-горілочний завод" мало збиток у розмірі 47,0 тис. грн. При порівнянні його з

показником 2020 року виявляється погіршення операційного фінансового результату на 8181,0 тис. грн.

Також за період, що аналізується, зменшилась сума витрат на збут на 9405,0 тис. грн. (36,3 %). Таким чином, фінансові результати діяльності ДП "Житомирський лікєро-горілочний завод" протягом 2020-2022 років можна оцінити негативно.

Економічна додана вартість (EVA) представляє собою показник, заснований на методі залишкового доходу, який вимірює рівень прибутковості, перевищуючи потрібний рівень прибутку для інвесторів (так званий рівень перешкод). Цей показник служить індикатором ефективності здійснених проєктів, і його основна передумова полягає в тому, що реальна прибутковість виникає, коли акціонерам створюється додаткове багатство, а проєкти створюють вартість, коли вони приносять дохід, що перевищує їхню вартість капіталу. Для ДП "Житомирський лікєро-горілочний завод" планується проведення оцінки вартості за допомогою табл. 2.2.

Таблиця 2.2

Оцінка вартості компанії ДП "Житомирський лікєро-горілочний завод"

1	Показники	Значення показників				
		2018	2019	2020	2021	2022
		1	2	3	4	5
1	Виручка, тис. грн.	316135,0	301432,0	195281,0	257378,0	181462,0
2	Прибуток (збиток) до вирахування відсотків і податків (ЕВІТ), тис. грн.	3887	2334	641	(24786)	(7694)
3	Чистий операційний прибуток (НОРАТ), тис.грн.	94807,0	107950,0	51810,0	30606,0	43148,0
4	Інвестований капітал (СЕ), тис. грн.	24389,0	24737,0	19932,0	16243,0	14222,0
5	Середньозважена вартість капіталу (WACC), %	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
6	Плата за капітал, тис. грн.	671,8	1246,3	642,3	1014,0	334,9
7	Економічна додана вартість (EVA), тис. грн.	92368,1	105476,3	49816,8	28981,7	41725,8
8	Поточна вартість EVA, тис грн.	62058,0	80842,4	40706,0	26346,1	41725,8

Джерело: розраховано за даними фінансової звітності ДП "Житомирський лікєро-

горілчаний завод"

Ринкова вартість підприємства у 2022 році буде становити 55947,8 тис. грн.

Оцінка ринкової вартості лікєро-горілчаної продукції є складним процесом, оскільки включає в себе різні фактори, що впливають на ціни на цей вид товарів. Донедавна власники підприємств та керівники акцентували увагу на збільшенні прибутку як міри успішності. Проте в умовах глобалізації фокус зсувається на збільшення ринкової вартості підприємства, що є показником стабільності та успішного розвитку.

2.4. Напрями удосконалення обліку та аналізу доходів від реалізації продукції на підприємстві

Вдосконалення систему обліку та аналізу на підприємстві передбачає ряд кроків і заходів, спрямованих на покращення загальної стратегії господарської діяльності підприємства та його ефективності. Заходи щодо виконання завдань стратегічного плану розвитку ДП «Житомирський лікєро-горілчаний завод» в частині підвищення долі ринку та задоволення потреб споживачів у 2024-2028 роках узагальнено в табл. 2.3.

На даний час ДП «Житомирський лікєро-горілчаний завод» у сегменті горілок преміум класу має лише одну торгову марку «Президентський стандарт», яка є найбільш рентабельною і на яку є попит. Тож, задля збільшення рентабельності діяльності щоб привернути увагу покупців планується розробка та впровадження нової торгової марки горілки преміум класу.

Таблиця 2.3

**Заходи щодо виконання завдань стратегічного плану розвитку ДП
«Житомирський лікєро-горілочний завод» в частині підвищення долі ринку та
задоволення потреб споживачів у 2024 – 2028 роках**

№	Захід	Строк виконання	Відповідальний виконавець	Форма завершення заходу	Примітка
2	Підвищення долі ринку та задоволення потреб споживачів	X	X	X	X
2.1.	Розширення бази клієнтів	X	X	X	X
	Співпраця з торговими мережами	Протягом 5-и років	Відділ збуту та маркетингу	Договори про співпрацю	АТБ-маркет, Новус
	Співпраця з новими дистрибуційними компаніями				Регіони, де не представлена продукція
	Співпраця з закордонними покупцями				Нові ринки збуту закордоном
2.2.	Розробка та впровадження нової торгової марки горілки преміум класу	X	X	X	X
	Проведення лабораторних досліджень, випробувань, дегустацій, для торгової марки	Протягом 5-и років	Вимірювальна вироб.-технол. лабораторія	Затвердження торгової марки	Збільшення рентабельності діяльності та привернення уваги покупців
	Розробка формокомплекту, етикетки, ковпачка та ін. комплектуючих		Відділ матеріально-технічного постачання	Затвердження необхідних комплектуючих	
	Замовлення та доставка формокомплекту, етикетки, ковпачка та ін. комплектуючих			Наявність комплектуючих	

Джерело: розроблено автором

Розробка та впровадження нової торгової марки горілки преміум класу.

Даний проект включає два етапи: Перший – проведення лабораторних досліджень, випробувань, дегустацій, для торгової марки (10 тис. грн), другий – замовлення формокомплекту (500 тис. грн).

Обсяг інвестицій: орієнтовна сума капіталовкладень – 510 тис. грн.

Терміни виконання: протягом 5-ти років.

Джерела фінансування: власні кошти від діяльності ДП «Житомирський лікєро-горілочний завод».

На основі запропонованих заходів щодо виконання завдань стратегічного плану розвитку ДП «Житомирський лікєро-горілочний завод» в частині підвищення долі ринку та задоволення потреб споживачів у 2024 – 2028 роках для оцінки ринкової вартості ДП "Житомирський лікєро-горілочний завод" застосовували метод непрямой капіталізації доходу, використовуючи прогнозування на період до 2028 року на основі фінансових даних попередніх років. Цей підхід враховує грошові потоки, залишкову вартість підприємства і вартість позикового капіталу, кількість яких була розрахована з урахуванням ризику та тривалості.

Оцінку ринкова вартість ДП "Житомирський лікєро-горілочний завод" за дохідним методом(непрямой капіталізації доходу) узагальнено в табл. 2.4. За даними таблиці ринкова вартість ДП "Житомирський лікєро-горілочний завод" становить 624 млн грн. Ця цифра є результатом застосування методу непрямой капіталізації доходу, з врахуванням ризику і часу, а також шляхом побудови трендів за лінійними та степеневими рівняннями на основі фінансової звітності попередніх років. На основі цих розрахунків можна прийняти, що ДП "Житомирський лікєро-горілочний завод" досягла значної ринкової вартості.

Таблиця 2.4

Ринкова вартість ДП "Житомирський лікєро-горілочний завод" за дохідним методом (непрямої капіталізації доходу), тис. грн

Показник	2022 р.	2023 р	2024 р	2025 р.	2026 р.	2027 р.	На кінець періоду
Чистий рух грошових коштів, тис. грн	793075	122975	186825	270989	375347	500053	1644645
Залишкова вартість балансу підприємства, тис. грн	116372	127960	139544	151128	162732	174326	1070076
Довгострокові та короткострокові зобов'язання, тис. грн	4615	8111	14085	22547	33485	46866	138314
Ставка капіталізації, %	15,25	15,25	15,25	15,25	15,25	15,25	x
Чистий рух грошових коштів, тис. грн	51880	69740	91945	115725	139084	160788	717348
Залишкова вартість балансу підприємства, тис. грн	76058	72569	686568	64528	60256	56052	x
Ринкова вартість ДП «Житомирський лікєро-горілочний завод», тис. грн							624066

Джерело: розраховано за даними фінансової звітності ДП "Житомирський лікєро-горілочний завод"

Зазначені цифри вказують на високий рівень вартості підприємства і можуть свідчити про його успішність та потенціал для інвестування. Важливо також врахувати, що цифри ринкової вартості визначаються не лише фінансовими показниками підприємства, але й його позиціонуванням на ринку, технологічними рішеннями та потенційними ризиками.

ВИСНОВКИ

Вітчизняні суб'єкти господарювання в умовах ринкової економіки змушені здійснювати безліч заходів для збереження своїх позицій на ринку, що призводить до необхідності раціональної організації системи обліку та аналізу доходів від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг).

Облік та аналіз доходів від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) спрямований на забезпечення необхідної інформації для керівництва підприємства, щоб мати можливість планування збільшення доходів та здійснення контролю за операціями з реалізації продукції (товарів, робіт, послуг).

В ході проведеного дослідження було виявлено, що метою діяльності підприємства є отримання прибутку. Прибуток має значний вплив на обсяг фінансових ресурсів держави, зокрема, бюджетних коштів і фінансів суб'єктів господарювання, а також він впливає на рівень фінансового забезпечення суспільного виробництва та темпи нагромадження.

В цілому, організація обліку та аналізу доходів від реалізації продукції вимагає системного підходу та використання різноманітних інструментів для забезпечення ефективного управління фінансовою діяльністю підприємства. Усі ці кроки в сукупності сприяють досягненню більш ефективної управлінської діяльності, яка в свою чергу дозволяє підприємству не лише отримувати більше прибутку, але й раціонально використовувати фінансові ресурси, прогнозувати і стратегічно планувати діяльність.

Об'єктом дослідження є ДП "Житомирський лікєро-горілочний завод". В процесі проведеного аналізу можна зробити висновок, що підприємство має низьку фінансову стабільність, що пов'язано із збитковою діяльністю підприємства.

Процес документування є однією з найскладніших та найважливіших частин обліку доходів від реалізації, оскільки від нього залежить визнання доходів та їх правильне відображення у звітності. Для забезпечення можливості використання

облікової інформації в управлінні запропоновано внести зміни до узагальнюючих облікових реєстрів, що спростить заповнення та подання фінансової та податкової звітності. Узагальнено, процес документування обліку доходів підприємства потребує чіткого законодавчого регулювання для уникнення неоднозначностей у трактуванні термінів та встановлення єдиної методики оцінки отриманих доходів у різних галузях промисловості.

Оцінка ринкової вартості лікєро-горілочаної продукції є складним процесом, оскільки включає в себе різні фактори, що впливають на ціни на цей вид товарів. Донедавна власники підприємств та керівники акцентували увагу на збільшенні прибутку як міри успішності. Проте в умовах глобалізації фокус зсувається на збільшення ринкової вартості підприємства, що є показником стабільності та успішного розвитку.

На основі запропонованих заходів щодо виконання завдань стратегічного плану розвитку ДП «Житомирський лікєро-горілочаний завод» в частині підвищення долі ринку та задоволення потреб споживачів у 2024 – 2028 роках для оцінки ринкової вартості ДП "Житомирський лікєро-горілочаний завод" застосовували метод непрямой капіталізації доходу, використовуючи прогнозування на період до 2028 року на основі фінансових даних попередніх років. Цей підхід враховує грошові потоки, залишкову вартість підприємства і вартість позикового капіталу, кількість яких була розрахована з урахуванням ризику та тривалості.

Ефективний облік доходів від реалізації продукції допомагає підприємству визначити й управляти фінансовими ресурсами, виявляти ефективність ринкових стратегій та забезпечувати фінансову стабільність. Система обліку та аналізу доходів від реалізації продукції відіграє ключову роль у стратегічному та тактичному управлінні підприємством, допомагаючи збільшити ефективність бізнесу, знизити ризику та забезпечити стійкий розвиток та допомагає підприємству ефективно управляти фінансовими ресурсами та досягати своїх цілей.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

веркин Я. Ф. Облік доходів та фінансових результатів операційної діяльності. *Бізнесінформ*. 2019. № 19. С. 282-289

н

в

атуля І.Д., Дугар Т.Є. Організація і методика аудиту процесу реалізації продукції на підприємствах. URL: <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/nppdaa/7.2/068.pdf>

удзенко Н.М. Документальне оформлення доходів від реалізації продукції. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2015. с. 170-174.

р 6. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій : наказ М-ва фінансів України від 30 листоп. 1999 р. № 291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text>

узаченко А. Ю. Доходи суб'єктів господарювання: економічна сутність та класифікація. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2021. № 6. Том 2. С. 35-43.

ратко І.Р., Агафонова В.В. Організація та методика аналізу доходів і витрат

ройтор А.О. Аспекти обліку доходів від операційної діяльності на підприємствах.

д

убік В.Д., Муравська В.В. Сучасний стан і перспективи розвитку обліку на підприємствах малого бізнесу. URL: <https://core.ac.uk/download/147036067.pdf>

ркаренко А. П., Кутова М. В. Аудит доходів від реалізації продукції як дієвий засіб підвищення ефективності діяльності підприємства. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 2. С. 18-23.

вліновська В.В. Облікове забезпечення процесу реалізації на торговельних підприємствах. URL: http://www.vtei.com.ua/konfa/27_03/3/22.pdf

в

я

елень О.В., Майструк О.Д. Дослідження та аналіз проблемних питань організації обліку фінансових результатів. *Економіка і суспільство*. 2017. Випуск 13.. С. 1385-

14. Методичні рекомендації по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку : наказ М-ва фінансів України 29 груд. 2000 р. № 356. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0356201-00#Text>.

15. Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства : наказ М-ва фінансів України від 27 черв. 2013 р. № 635. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0635201-13#Text>

оскалюк Г.О., Чердакоглова М.І. Сучасні проблеми обліку фінансових результатів діяльності підприємств. URL: <http://dspace.oneu.edu.ua>

ужевич Н. В. Організація обліку фінансових результатів діяльності підприємства. <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/42364/1/%D0%9C%D1%83%D0%B6%D0%B5%D0%B2%D0%B8%D1%87.pdf>

аціональне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 15 “Дохід”: Наказ М

асенко Н.С. Організація обліково-аналітичного забезпечення управління ф

ідмешальська Ю. В., Прокопенко А. Ю. Удосконалення обліку та аудит доходів від реалізації готової продукції в умовах використання інформаційних систем та технологій. *Агросвіт*. 2021. № 1-2. С. 71-81.

влятикіна Л.І., Бур`ян Н.Ю. Особливості обліку і контролю доходів та витрат р

отриваєва Н.В., Христенко О.О., Гавалешко К.О. Особливості формування та обліку д

и

р

и

ф

.

23. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16 лип. 1999 р. № 996. / Верх. Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>

рохар Н.В., Ночовна П.Ю. Облік доходів, витрат і фінансових результатів: проблеми теорії та практики : монографія. Полтава : РВВ ПУЕТ, 2011. 257 с.

атушна М. Вплив елементів облікової політики на фінансові результати. Економічний аналіз. 2010. № 5. С. 323–324

илюрик Г.І. Економічний зміст та порядок визнання доходів операційної діяльності. *Реформування обліку, звітності та аудиту в системі АПК України: стан та перспективи*. 2018. С. 166-169.

ернікова І.Б., Полулях А.М. Проблемні аспекти організації обліку доходів і витрат.

виденко А. І. Бровко В. М. Облік доходів підприємства: сучасна практика, проблеми, шляхи вдосконалення. URL: <https://fkd.net.ua/index.php/fkd/article/view/1087/1096>

ДОДАТКИ